משנה · אחרונים · רש״ש · סדר טהרות

רש״ש על משנה ידים

רבי שמואל שטראשון [הרש"ש]

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

רש״ש על משנה ידים

רבי שמואל שטראשון [הרש"ש]

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/רשש-על-משנה-ידים/
הקובץ נוצר ב־19 בנובמבר 2026 מגרסה v38-202611162349 של הספרייה.

תוכן העניינים

פרק א 4
משנה א 4
משנה ג 4
פרק ב 4
משנה ב 4
משנה ד 4
פרק ג 4
משנה ב 4
משנה ג 5
משנה ד 6
פרק ד 6
משנה א 6
משנה ג 6
משנה ד 7
משנה ה 7
משנה ו 7

פרק א

משנה א

בהרע"ב וכי לא מהני הכא ה"מ היכא דלא נשאר כו'. הן אם לא נשאר אף ממחצית הלוג אסור. והכי הל"ל דלכתחלה אסור ליטול הראשון ע"מ שישאיר ממנו עוד לשנים דלמא לא יטול עד הפרק וכמש"כ לעיל:

משנה ג

שמעון התימני אומר אפי' נתכוון כו'. המפרשים נדחקו מאד. ול"נ לפרש דת"ק אמר ששרה בהן פתו דמשמע ששרה בהן בידים אבל נפל מאליו לא. ושמעון הוסיף אפי' רק נתכוין לשרות ואח"כ נפל מאליו הואיל דנתקיימה מחשבתו פסול. ואח"ז אשמעינן לשרות בזה ונפל לשני (כיון דלא נתכוין לשרות באלו המים) כשרים אף לדידיה ונכון בס"ד:

פרק ב

משנה ב

תוי"ט ד"ה ונפל. עי' כה"ד. והרמב"ם בהקדמתו למסכתין כ' דסתם ידים אע"פ דלתרומה דינן כשני ופוסלין אותה. וכן לענין אם ירצה לאכול פת של חולין צריך לנוטלן. מ"מ אם נגעו אפי' במשקה דחולין טהורה. אא"כ שידע להם טומאה אז מטמאין משקה חולין להיות תחלה כדין כה"פ אה"ת וע"ש. ונראה שהיה בהעלם עין מהתוי"ט:

משנה ד

בהרע"ב דאוכלין טמאים מטמאין אה"י כדתנן לקמן כו' כה"פ אה"ת כו'. עמש"כ שם במ"ב בס"ד:

פרק ג

משנה ב

א"ל והלא כה"ק שניים ומטמאים אה"י. לכאורה לפי המבואר בשבת (יד) טעמא משום דרבי פרנך ע"ש (ולכן פי' הרמב"ם והרע"ב שהביא התוי"ט שזו גזירה נמשכת מהא דגזרו שהספר מטמא אה"ת ג"כ צ"ע לכאורה) א"כ מאי ראיה היא זו הא אפי' אי לא גזרו כלל שיפסלו אה"ת ראוי לגזור שיהיו מטמאי אהי"ד משום דר"פ. וכן רצו התוס' שם לומר דגזירה זו דידים הבאות מחמת ספר היתה קודם שגזרו שהספר יפסול אה"ת. ומש"כ

דלא יתכן שגזרו עהי"ד ועדיין ספר עצמו כו' מצינו הרבה כיו"ב עי' פרה פ"ח ועי' ת"י שם. ועי' בר"ש שעמד בזה וכ' ישוב קצת:

תוי"ט ד"ה היד. ואילו פלוגתייהו לקדש דוקא הא סתם כו' ופסקה הרמב"ם כו'. במחכ"ת ז"א דיוק כלל. דהא הרמב"ם פסק בפי"ב הלי"ב דאף לקדש א"מ את חבירתה רק להיות שלישי וזה דלא כר"י דהא איהו סבר דנעשית שני כדמוכח מתשובת חכמים ובחגיגה שם. ועל כרחך דפסק כחכמים ועד כאן לא פליגי אלא דלא נעשית שני אבל שלישי נעשית וכדקס"ד דגמ' שם. ואע"ג דדחו לה היינו קודם דאשכח דתנאי פליגי בהכי אבל בתר דמייתי פלוגתת רבי וריב"י בזה ודאי יותר מסתבר לומר דגם ר"י וחכמים דהכא פליגי בזה וכן פי' הא"ר:

ודע דמדברי הר"ש משמע דאף רישא דכל הפוסל אה"ת כו'. וכן בבא דהאוכלים והכלים כו' דבמ"א דסובר ר"י דנעשים שניות. הכל אינן רק לקדש. אבל לתרומה אף ר"י מודה דא"נ שניים. (ולכאורה מוכח מדבריו מהא דמוקי להתוספתא שהביא בפ' דלעיל מ"ד דידו אחת בשני (בכרים) [ככרים] כאחת ישרפו דאיירי בככרים דקדש. דאף הא דאמרי חכמים במשנה דלעיל את שנטמא באה"ט מטמא אהי"ד ג"כ אינו אלא לקדשים דאל"כ לוקי להתוספתא דאיירי בככר ראשון. אבל זה א"א דהא מוכח בברכות (נב) דידים מקבלים טומאה מראשון לענין אכילת לחם חולין ועיקר נט"י לחולין אינו אלא משום סרך תרומה (חולין קו) והא דלא מוקי לה בככר ראשון משום דסתם טמא משמע ליה אפי' שני. וכ"מ מהא דכ' בס"פ דלעיל שני ככרים טמאים. דמטמאים אהי"ד כדתנן כו' כה"פ אה"ת מטמא אהי"ד להיות שניות וכ"כ הרע"ב אחריו. והא אתיא כר"י. ולא מוקי בככרים ראשונים ואתיא ככ"ע) ולהכי נדחק ליישב הא דמביא ר"י מכה"ק. והם פוסלין אהי"ד אף לתרומה. דלא תיקשי גם לנפשיה. אבל דעת הרא"ש דרק הא דיד מטמאה א"ח אינו אלא לקדש אבל רישא דכה"פ אה"ת וכן האוכלים והכלים כו' דבמ"א מיירי בין לקדש ובין לתרומה. ולשיטתו יל"פ הא דאמרו חכמים אין שני עושה שני קאי על כל דבריו ושפיר השיבם מכה"ק. רק ביד לטמא חבירתה לא רצו חכמים לגזור בתרומה מטעם הידוע להם. ולחנם נדחק הרא"ש בהראיה דכה"ק כהר"ש:

ד"ה מטמאים. וכ"נ ג"כ מלשון הרע"ב בספט"ו דכלים כו'. לא הביא מדבריו מקרוב בפ' דלקמן סוף מ"ו דשם ג"כ מוכח מדבריו כן:

משנה ג

רצועות תפילין עם התפילין כו'. לכאורה ה"נ דר"ל דדוקא בזמן שהן עם התפילין ולאפוקי אם הותרו וכדאיתא להדיא בשבת (מט ב') בפ"ע א"מ אהי"ד. ודומה להא דגליון

שבספר דלקמן לפי' התוי"ט שם. אבל ז"א דא"כ ה"ל למיתני רש"א א"מ אהי"ד. אלא ודאי תרתי תני וקמ"ל דאפי' הקציצה מטמאה ולאפוקי מר"ז בשבת שם. ור"ש ל"פ אלא ארצועות וכדאיתא שם:

משנה ד

בהרע"ב ודוקא כשאין שם אלא תורה לבדה כו'. תמוה דהא תנא בב"ב (יד) ס"ת נגלל לאמצעיתו ועושה לו עמוד אילך ואילך. וא"כ בין בראשו ובין בסופו א"צ אלא כדי לגול עמוד וכדמוקי ר"א שם להברייתא דתחלת ספר וסופו כדי לגול (דמשמע דשיעור אחד להן ע"ש) בס"ת:

תוי"ט ד"ה שלמעלן. אלא נ"ל כו' ולאפוקי כשאין מחוברין כו'. בזה היה טוב ליישב תמיהת הר"ן על הרי"ף (והרמב"ם) שם בשבת בבעיא דגליונין ע"ש. אבל כיון דהגמ' לא אייתי לה למיפשט הבעיא ש"מ דליתא לדברי התוי"ט. אלא נראה דלרבותא נקטינהו להני אף שהם חוץ לספר:

פרק ד

משנה א

שרע"א עריבת רגלים כשמה. נ"ל דר"ע היה חולק על שיעורא דמב' לוגין כו' וסובר דא"מ מדרס אלא אם היא כשיעור שדרך לעשות לרחיצת רגלים וכל מי שרואה אותה מכירה ואומר זוהי עריבת רגלים. וכה"ג פליג בספ"א דשביעית ואומר ג"כ בזה"ל נטיעה כשמה וכן שם פ"ג מ"ט בלישנא דר' יוסי:

משנה ג

עד הל"מ. עי' ברע"ב ותוי"ט. ול"נ דכוון במאמרו הל"מ להא דדרשינן במגילה (יט ב') מלמד שהראהו הקב"ה למשה כו' ומה שהסופרים עתידין לחדש כו':

שם ברע"ב ד"ה כמשיב על דברי טרפון לסייע לו כו'. ואינו מכוון בלשון ר"י. ול"נ לפרש איפכא הריני כמשיב כו' ר"ל אנכי משיב עליו בטעמו כמו ראב"ע אבל לא לענין דבריו ר"ל בעיקר דבריו לענין הדין אני מסכים עמו ומטעם אחר והוא מצרים כו':

תוי"ט ד"ה שנאמר. וסוף הפסוק (ל"ד כי הוא פסוק שלישי מזה) הביאו את כל המעשר כו'. אולם התוס' ביבמות (פו ב') בד"ה מפני כתבו דהאי קרא איירי במע"ר. ועמש"כ במ"ר במדבר פ"ג אות ו':

משנה ד

א"ל ר"ג כו' ואח"כ אשיב כו' וכבר חזרו א"ל ר"י כו'. י"ל דפליגי בפלוגתא דאמוראי בב"ר פמ"ד אי אחרי סמוך או מופלג ועמש"כ ביבמות (מח ב'):

משנה ה

תוי"ט ד"ה וכתב. שאותיותיו בלתי מתדמות. ק"ל מהא דשבת (קג ב') שלא יכתוב כו' ביתין כפין כו' ופי' רש"י דומין בכתיבתן ע"ש:

ד"ה על העור. ואילו לענין כתיבת מגילה כו' על הספר כו' ולכך צל"ע כו'. ול"נ דלדעת הרמב"ם דס"ת כשר על הגויל ועל הקלף ופסול על הדוכסוסטוס (פ"א מה"ת ה"ט) וכן הדין במגילה (פ"ט מהל' מגילה ה"ט). לכן במגילה אמר ספר בכדי להוציא דוכסוסטוס. אבל הכא שכולל הכל ספרים תו"מ ומזוזות נכתבין גם על מיניה לכן אמר עור כדי לכלול כל מינו לכל חד כדיניה:

משנה ו

בהרע"ב ד"ה קובלין. על מדותיכם. ל"ד בלישנא דהל"ל על תורתכם וכיוצא:

תוי"ט ד"ה בגט. אבל בריש ר"ה מפרש הרע"ב דבכ"ש כותבין כו'. פשוט דכאן על כדת מו"י כתב דוקא גט דבשאר שטרות ליתיה. אבל על זמן לשנות המלך גם כאן לא כתב דוקא גט:

סליק מסכת ידים. בעזרת שולח מים. ומחיה חיים: